

PATVIRTINTA

Trakų gimnazijos direktoriaus

2024 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. VK-2024-096

TRAKŲ GIMNAZIJOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintu 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais.

2. Aprašas reglamentuoja socialinės-pilietinės veiklos organizavimo Trakų gimnazijoje tikslą ir uždavinius, veiklos turinį ir kryptis, atlikimo būdus, trukmę ir fiksavimą, koordinavimą bei priežiūrą.

3. Socialinė-pilietinė veikla yra privaloma pagrindinio ir vidurinio ugdymo proceso dalis, įtraukiama į gimnazijos ugdymo planą ir siejama su pilietiškumo ugdymu, gimnazijos bendruomenės tradicijomis, vykdomais projektais, platesnio konteksto kultūrinėmis bei socializacijos programomis.

II. SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

5. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

5.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

5.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno mokinio atsakomybę kuriant savo asmeninę, gimnazijos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

5.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems bei gimnazijos bendruomenei.

III. SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS IR KRYPTYS

6. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

6.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybiinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo

klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

6.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinę-pilietinę veiklą mokinys pasirenka atsižvelgdamas į savo interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenės konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

6.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Skatinamas mokinių savanoriavimas teikiant pagalbą per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliesiems, vienišiesiems ir pagyvenusiesiems asmenims, migrantams ir kitiems sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

6.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Mokiniai skatinami dalyvauti bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti gimnazijos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje (aplinkosauginėje) veikloje ir kt.

7. Siūlomos socialinės-pilietinės veiklos kryptys:

Veiklos kryptys	Galimos veiklos
1. Pilietinė veikla	Pilietinių iniciatyvų organizavimas. Dalyvavimas pilietinėse akcijose. Veikla gimnazijos mokinių savivaldoje. Veikla miesto/rajono jaunimo organizacijose. Gimnazijos atstovavimas visuomeninėje veikloje.
2. Socialinė veikla	Labdaros akcijų inicijavimas ir dalyvavimas jose. Savanoriškas darbas nevyriausybines organizacijose. Savanoriška veikla globos namuose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kitose mokyklose, ligoninėse, senelių globos namuose, gyvūnų prieglaudose ir kt. Pagalba mokymosi sunkumų turintiems mokiniams.
3. Kultūrinė veikla	Dalyvavimas rengiant gimnazijos leidinius (laikraštis, metraštis, literatūrinis almanachas ir kt.). Kūrybinė veikla spaudoje, elektroninėje erdvėje ir pan. Gimnazijos, miesto, rajono, šalies ar tarptautinių kultūrinių renginių organizavimas ir (ar) savanoriavimas juose. Parodų rengimas.
4. Sportinė veikla	Sportinių renginių, varžybų organizavimas, teisėjavimas juose. Kita savanoriška veikla sportinių renginių metu.

5. Ekologinė veikla	Gėlių ir želdinių priežiūra. Miesto teritorijų (parkų, kapinių, žaliųjų plotų ir kt.) tvarkymas. Dalyvavimas ekologiniuose projektuose bei akcijose.
6. Darbinė veikla	Inventoriaus smulkus remontas. Dekoracijų ruošimas, salės apipavidalinimas. Gimnazijos teritorijos priežiūra. Kapinių priežiūra.
7. Kita veikla	Budėjimas renginių metu. Pagalba mokytojams, klasės vadovui ir kitiems gimnazijos darbuotojams. Darbas bibliotekoje. Įvairūs maketavimo darbai. Pagalba organizuojant apklausas, tyrimus ir juos apibendrinant.

IV. SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS VYKDYMO TVARKA

8. Socialinė-pilietinė veikla yra privaloma ugdymo proceso dalis. Jai skiriama trukmė per mokslo metus:

8.1. 5-8, IG – IIG klasių mokiniams mažiausiai 20 valandų;

8.2. IIIIG - IVG klasių mokiniams mažiausiai 70 valandų per dvejus metus.

9. Socialinei-pilietinei veiklai skirtos valandos nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla, kuri gali būti atliekama ir mokinių atostogų metu.

10. Socialinė-pilietinė veikla yra mokinio laisvai pasirenkama. Per mokslo metus privaloma pasirinkti veiklas ne mažiau kaip iš dviejų skirtingų veiklos krypčių (žr. punktą 7).

11. Socialinę-pilietinę veiklą mokiniai gali atlikti individualiai arba grupėmis, bendradarbiaujant su savivaldos institucijomis, visuomeninėmis ar kitomis organizacijomis, asociacijomis ir kt.

12. Socialinę-pilietinę veiklą mokiniai fiksuoja šios veiklos apskaitos (1 priedas), planavimo ir refleksijos lapuose (2 priedas).

13. Atliktos veiklos įrodymus (pvz., veiklą patvirtinančius dokumentus, nuotraukas) ir refleksijas mokiniai kaupia socialinės-pilietinės veiklos aplanke, kuris gali būti pildomas elektroniniame arba tekstiniame dokumente. Veiklos aplanko formą mokslo metų pradžioje mokiniai suderina su klasės vadovu.

14. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

14.1. parengti planą dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

14.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu;

14.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

14.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

14.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

14.6. dalyvauti ugdymosiuose pokalbiuose su klasės vadovu, pateikti socialinės-pilietinės veiklos reikiamus įrodymus ir refleksiją apie atliktas veiklas raštu;

14.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

15. Klasės vadovas ne mažiau du kartus per pusmetį su mokiniais aptaria jų vykdomą socialinę-pilietinę veiklą.

16. Klasės vadovo pareigos:

16.1. paaiškinti socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;

16.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikti rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą; padėti mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;

16.3. organizuoti konsultacijas, pagal galimybes stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis. Pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviešti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą. Jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už gimnazijos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais;

16.4. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

16.5. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinių patirtis ugdomųjų pokalbių metu arba gavus jų veiklos apskaitą ir refleksijas raštu bei vertinti mokinio įvykdytas užduotis ir refleksiją.

17. Pirmojo pusmečio metu mokiniams rekomenduojama atlikti ne mažiau kaip pusę numatytų socialinės-pilietinės veiklos valandų (žr. punktą 8). Jei per pirmąjį pusmetį mokinyne neatlieka šios veiklos, antrame pusmetyje mokiniui leidžiama intensyviai veiklą ir atlikti likusias privalomas valandas.

18. Socialinės pilietinės veiklos vertinimo rezultatas vertinamas įrašu „įskaityta“ / „neįskaityta“ remiantis įrašais socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapuose ir refleksijomis.

19. Mokiniams, pateikusiems pažymėjimą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką tarnybą pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 „Dėl Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įskaitoma socialinė-pilietinė veikla.

20. II pusmečio pabaigoje įvertinimai fiksuojami elektroniniame dienyne, nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Veiklos apskaitą ir vertinimą vykdo klasių vadovai.

21. Mokiniui, negavusiam metinio įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko jai atlikti. Mokinių socialinės-pilietinės veiklos atlikimo klausimai svarstomi mokytojų taryboje.

22. Mokslo metų pabaigoje užpildyti socialinės-pilietinės veiklos apskaitos, planavimo ir refleksijos lapai įsegami į mokinių asmens bylas.

V. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Klasių vadovai mokslo metų pradžioje mokinius pasirašytinai supažindina su socialinės-pilietinės veiklos organizavimo ir vykdymo tvarka gimnazijoje.

24. Socialinės-pilietinės veiklos priežiūrą vykdo direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

25. II ir IV klasės mokinyne tik atlikę socialinę-pilietinę veiklą yra laikomas baigusiu pagrindinio arba vidurinio ugdymo programą.

26. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarka esant būtinybei bendru sutarimu gali būti peržiūrima ir koreguojama.

TRAKŲ GIMNAZIJOS _____ KLASĖS MOKINIO (-ĖS)

(mokinio vardas ir pavardė)

20..... – 20..... M. M. SOCIALINĖS – PILIETINĖS VEIKLOS APSKAITOS LAPAS

Data	Socialinė-pilietinė veikla	Nr. ²	Val. sk.	Atsakingas asmuo (parašas, vardas pavardė)
Iš viso valandų:				

(klasės vadovo parašas, v. ir pavardė)

¹ Socialinė-pilietinė veikla yra privaloma pagrindinio ir vidurinio ugdymo proceso dalis. Per mokslo metus privaloma atlikti: 5-8, I–II gimnazijos klasių mokiniams ne mažiau kaip 20 val. trukmės socialinę-pilietinę veiklą, III – IV gimnazijos klasių mokiniams – 70 val. Ši veikla siejama su pilietiškumo ugdymu, gimnazijos bendruomenės tradicijomis, savanoryste, vykdomais projektais, kultūrinėmis ir socializacijos programomis. Socialinei-pilietinei veiklai skirtos valandos nėra įskaičiuojamos į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla, kuri gali būti atliekama ir mokinių atostogų metu.

² Socialinės-pilietinės veiklos krypties numeracija (žr. *Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašo* 7 punktą). Per mokslo metus privaloma pasirinkti veiklas ne mažiau kaip iš dviejų skirtingų veiklos krypčių.

Mokinio vardas ir pavardė _____ Klasė _____

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS PLANAVIMAS/UŽDAVINIAI¹

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS REFLEKSIJA

Veiklos pavadinimas (*pildoma kiekvienai veiklai atskirai*)

Veiklos atlikimo data _____ Valandų skaičius _____

Veiklos refleksija²

Veiklos pavadinimas

Veiklos atlikimo data _____ Valandų skaičius _____

Veiklos refleksija²

Atsakingo už atliktą veiklą asmens kontaktiniai duomenys ir(ar) veiklą patvirtinantis dokumentas.

¹ Socialinė-pilietinė veikla planuojama/numatomi uždaviniai einamųjų mokslo metų pradžioje.

² **Refleksijos klausimai**

Ką dariau? Kaip man pasisekė?

Ko išmokau? Kokius įgūdžius patobulinau?

Ką man tai reiškia? Ką ketinu daryti toliau (ar kitaip)?